Raadsvergadering van	**18 april 2023**	**Agendapunt**	**8**

Onderwerp: Projectplan Aardgasvrij Eiland Schiermonnikoog, 29 maart 2023

Aan de Gemeenteraad

Voorstel

Het college stelt de raad voor:

1. De projectdoelen voor fase 1 van het project Aardgasvrij eiland zoals hieronder beschreven vast te stellen:

    a. Anders koken: 330 woningen stappen over op koken op inductie
    b. Gas besparen: 55% besparing van aardgas in woningen op het hele eiland t.o.v. peiljaar 2021
    c. Duurzaam verwarmen: Nieuw Dokkum in 2027 helemaal aardgasvrij

2. De mogelijkheid voor een duurzaam warmtesysteem – zoals voorgesteld in het projectplan – in de wijk Nieuw-Dokkum door te ontwikkelen, inclusief uitbreiding van de huidige scope van het projectgebied zoals weergegeven op pagina 9 van het projectplan.

Inleiding
Als kleinste gemeente van Nederland wil Schiermonnikoog een voorbeeldfunctie aannemen. Als het hier niet kan, kan het nergens! Zo heeft Schiermonnikoog zichzelf het doel gesteld om het eerste aardgasvrije eiland en de eerste aardgasvrije gemeente van Nederland te worden. In dit kader is besloten om mee te doen aan het Programma Aardgasvrije Wijken. In het voorjaar van 2022 is de aanvraag voor een Rijksbijdrage voor de zogenoemde proeftuin voor de wijk Nieuw-Dokkum toegekend. In de zomer heeft Ekwadraat als kwartiermaker de eerste stappen gezet richting de opzet van communicatie, techniekkeuze en organisatiestructuur. In het najaar van 2022 is de huidige projectleider aangesteld. Hij heeft in de afgelopen periode onder andere een projectplan, een communicatie- en participatieplan, en een projectbegroting opgeleverd.

Er is gekozen om het project ‘Aardgasvrij Eiland’ te noemen en eilandbreed te trekken, zodat elke eilander die dat wil aan de slag kan met de transitie naar een aardgasvrije woning. Het verduurzamen van de woningen op Schiermonnikoog staat dan ook centraal, met als onderliggende doelen; het hele eiland kookt aardgasvrij én verminderen van het gasgebruik voor de verwarming van woningen.

Tegelijkertijd blijft er wel een speciale positie voor de wijk Nieuw-Dokkum bestaan. Deze wijk zal als eerste wijk op Schiermonnikoog aardgasvrij worden, daarvoor wordt voorgesteld om een duurzaam warmtesysteem (een warmtenet) door te ontwikkelen.

Bovenstaande doelen zijn nader gespecificeerd in bijlage 1: Doelen Aardgasvrij Eiland.

Argumenten
In het projectplan en de bijlagen worden een aantal voorstellen gedaan. De belangrijkste onderdelen worden hieronder uitgelicht.

1. Inwoners (financieel) ondersteunen in de transitie
De energietransitie vraagt veel investeringen van bewoners en eigenaren. Er zijn landelijk al een aantal subsidie- en financieringsmogelijkheden. Toch zijn deze niet toereikend, enerzijds door de meerkosten van het eiland, anderzijds doordat zij slechts voor een bepaalde doelgroep beschikbaar zijn gesteld. In bijlage 2 wordt ingegaan op de voorgestelde subsidies voor het project Aardgasvrij Eiland.

Momenteel heeft de gemeente een abonnement bij Duurzaam Bouwloket en verstrekt de gemeente Schiermonnikoog informatie over subsidies op haar website. Uit gesprekken met inwoners blijkt dat dit nog niet voldoende is om gemakkelijk stappen te nemen. Daarom wordt binnen het project aardgasvrij gewerkt aan een goede samenhang tussen de stappen. Een energieadvies, waarbij ook de mogelijke (landelijke) subsidies en financiering in beeld worden gebracht is de eerste stap. In een eventueel vervolgadvies op het gebied van financiering gaat een erkend financieel adviseur in gesprek met de eigenaar. De inwoners kunnen vervolgens bij de gemeente terecht voor zowel subsidies (zie bijlage 2) als financiering (de voorgestelde leningen bij SvN).

2. Aanpassen van de grenzen van de wijk Nieuw-Dokkum
In het projectplan wordt voorgesteld om de adressen binnen de wijk Nieuw-Dokkum te vergroten, door ook de westzijde van de wegen Burgemeester van den Wormstraat en Willem Dijkstraat mee te nemen. Ten opzichte van de aanvraag wordt voorgesteld het gebied aan de westkant aan te vullen met 22 adressen, wat een meer logische begrenzing van Nieuw-Dokkum is (technisch en geografisch) Daarnaast wordt voorgesteld dat gebouwen buiten het gebied kunnen aansluiten als dit positief bijdraagt aan de haalbaarheid van het warmtenet.

3. Projectstructuur en governance
Goed projectmatig werken begint met een goede projectstructuur. In het projectplan wordt een structuur voorgesteld, momenteel worden nog gesprekken gevoerd met de partijen om te kijken of zij deze rollen kunnen vervullen. Deze structuur bestaat uit een stuurgroep, projectteam, werkgroepen en een eilanders adviesraad. De stuurgroep functioneert als opdrachtgever voor het project(team). De leden van de stuurgroep zijn gemandateerde vertegenwoordigers van de projectpartners. De projectleider heeft de dagelijkse leiding over het project en stuurt projectteam en de werkgroepen aan. De eilander adviesraad functioneert als klankbordgroep.

Financiële toelichting
In bijlage 7 wordt de projectbegroting weergegeven voor het project Aardgasvrij Eiland. In de begroting is een onderscheid gemaakt in de uitgaven voor het project ‘Aardgasvrij Eiland’ en het onderliggende project Aardgasvrij Nieuw-Dokkum. Hier is voor gekozen, omdat het derde onderdeel duurzaam verwarmen specifiek op Nieuw-Dokkum is gericht. Hieronder volgt een toelichting op de projectmiddelen.

Rijksbijdragen
De grootste bijdrage komt van de reeds ontvangen Rijksbijdrage Programma Aardgasvrije Wijken. Daarnaast verwachten we vanuit het rijk de warmtenetinvesteringssubsidie (WIS), deze vergoedt een groot deel van de onrendabele top van warmtenet-investeringen. Het Rijk steunt gemeenten daarnaast met de Regeling capaciteit decentrale overheden voor minimaal drie jaar, een gedeelte van deze bijdrage wordt gereserveerd voor het project Aardgasvrij Eiland. Tenslotte heeft het rijk in het Nationaal Isolatieprogramma (NIP) geld gereserveerd voor het verduurzamen van slecht-geïsoleerde woningen. Een twintigtal woningen op Schiermonnikoog komen hiervoor in aanmerking.

Bijdragen gemeente Schiermonnikoog
In het Uitvoeringsprogramma Duurzaamheid 2022-2026 van de gemeente Schiermonnikoog is € 200.000 gereserveerd voor aanvulling projectleiding en €8.000.- voor energiescans.

Voorstel
Het college stelt de raad voor:

1. De projectdoelen voor fase 1 van het project Aardgasvrij eiland zoals hieronder beschreven vast te stellen:

    a. Anders koken: 330 woningen stappen over op koken op inductie
    b. Gas besparen: 55% besparing van aardgas in woningen op het hele eiland t.o.v. peiljaar 2021
    c. Duurzaam verwarmen: Nieuw Dokkum in 2027 helemaal aardgasvrij

2. De mogelijkheid voor een duurzaam warmtesysteem – zoals voorgesteld in het projectplan – in de wijk Nieuw-Dokkum door te ontwikkelen, inclusief uitbreiding van de huidige scope van het projectgebied zoals weergegeven op pagina 9 van het projectplan.

Burgemeester en wethouders van de gemeente Schiermonnikoog,

de secretaris,	de burgemeester,
R. Thedinga	I. van Gent